

ОСОБЛИВОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

студенти гр. АММ-31 Кунднус Н.О., Черевко А.А.

На сучасному етапі освіта і наука виступає основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, а також є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Вітчизняна освіта і наука має складну структуру європейського типу, проте темпи і глибина перетворень не повною мірою задовольняють потреби особистості, суспільства та держави. На основі проведеного дослідження слід підкреслити найбільш глобальні, на наш погляд, проблеми у сфері науки і освіти України на сучасному етапі.

1. Недостатній рівень забезпечення та неефективне використання вже існуючих ресурсів, яке полягає у наявності в системі освіти фактів неефективного використання фінансових і матеріальних ресурсів, нецільового використання приміщень навчальних закладів.

2. Поступове уповільнення розвиваючої функції, що є наслідком реалізації Державного стандарту освіти через так звану парадигму компетентності та профільного навчання. Зважаючи на це, народжується ідея професійної профілізації школи, надання фахової компетентності, де нехтуються завдання забезпечити гармонійний розвиток дитини, необхідний для адаптації умов дорослого життя та збереження моральних, духовних та національних цінностей.

3. Недосконалість Державного стандарту, а саме його орієнтованість не на розвиток особистості дитини, а на механічне засвоєння (запам'ятовування) численної інформації.

4. Відсутність у випускників ВНЗ, технікумів, училищ та коледжів практичних навичок за професійним спрямуванням. Виникнення даної проблеми зумовлено тим, що виробнича практика перетворилася на очевидну формальність, адже персонал підприємства не вважає за потрібне витратити власний час на навчання практиканта.

5. Недосконала система зовнішнього оцінювання, яка включає психологічну неготовність вступників та суспільства загалом; перехід системи освіти до стохастичного навчання; обмеження можливостей сільських дітей скласти успішно тести і як результат вступити до ВНЗ; зародження корупції у загальноосвітніх школах.

6. Занепад системи національного виховання, який у наслідок відсутності чіткої цілеспрямованості та послідовності пропаганди єдності держави, любові до рідної мови та мистецтва.

7. Відносно невисокі показники науково-дослідницької діяльності у даній сфері, які є результатом низького рівня соціально-правового захисту навчально-виховного процесу, відсутності цілісної системи соціально-економічних стимулів у педагогічних і науково-педагогічних працівників, невисокий рівень заробітної плати.

Без структурних перетворень в сучасній економіці, без збільшення частки високих технологій, без розвитку сучасних інформаційних технологій, науки та освіти перехід до Європейського співтовариства, побудову міцної України не може існувати. Для підвищення ефективності системи управління освіти та науки України пропонуємо ряд заходів, а саме: українська фундаментальна наука має стати невід'ємною частиною світової науки. Держава має дати нагоду вченим проявити себе в міжнародних проектах, до цього ж включити укладання державних угод та участь в міжнародних наукових організаціях; фінансування академій та університетів в галузі науки має стати грантовим, яке буде здійснюватись через Національний науковий фонд, а в подальшому через фонди цільового спрямування; впровадити, так звані, Національні науково-технічні центри, які формально будуть підпорядковуватись одному із органів виконавчої влади та будуть діяти на бази

державного замовлення, тобто мати академічну свободу та базове фінансування; державна політика наукової галузі має бути орієнтована на розвиток науково-технічного прогресу, залучити інноваційні об'єкти (технопарки, технополіси, тощо) своєю підтримкою та співпрацею з академічними та університетськими секторами науки. Розвиток інноваційної системи країни буде базуватись на поєднанні власних наукових розробок, власного кадрового потенціалу та вітчизняного бізнесу; законодавча політика має вести систему заохочення інноваційної, наукової та освітньої діяльності через систему звільнення від податків неприбуткових наукових організацій, та вивільнення благодійних внесків на розвиток наукової діяльності; сформувати ефективну систему мотивації як освітян та науковців, так і учнів та студентів.

Розвиток інноваційного, наукового та освітнього потенціалу в сучасних умовах можливий лише при системному підході до управління та спільній участі представників держави, освіти, науки, бізнесу та промисловості.

Науковий керівник: ст. викладач **Мартинець В.В.**

Кундиус, Н.О. Особливості та проблеми управління в системі освіти і науки України [Текст] / Н.О. Кундиус, А.А. Червко; наук. кер. В.В. Мартинець // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 327-328.